

HERZIENING PEILBESLUIT - SLOENE EN KLEIN VOGELENZANG

Registratienummer: 25.111130

Aan	De verenigde vergadering	Datum 4-mrt.-2026
Van	D&H	Datum 20-jan.-2026
Onderwerp	Vaststelling partiële herziening peilbesluit Sloene en Klein Vogelenzang in Polder Reeuwijk en Sluipwijk	

Portefeuillehouder: Henk Hazenoot

Voorgesteld besluit

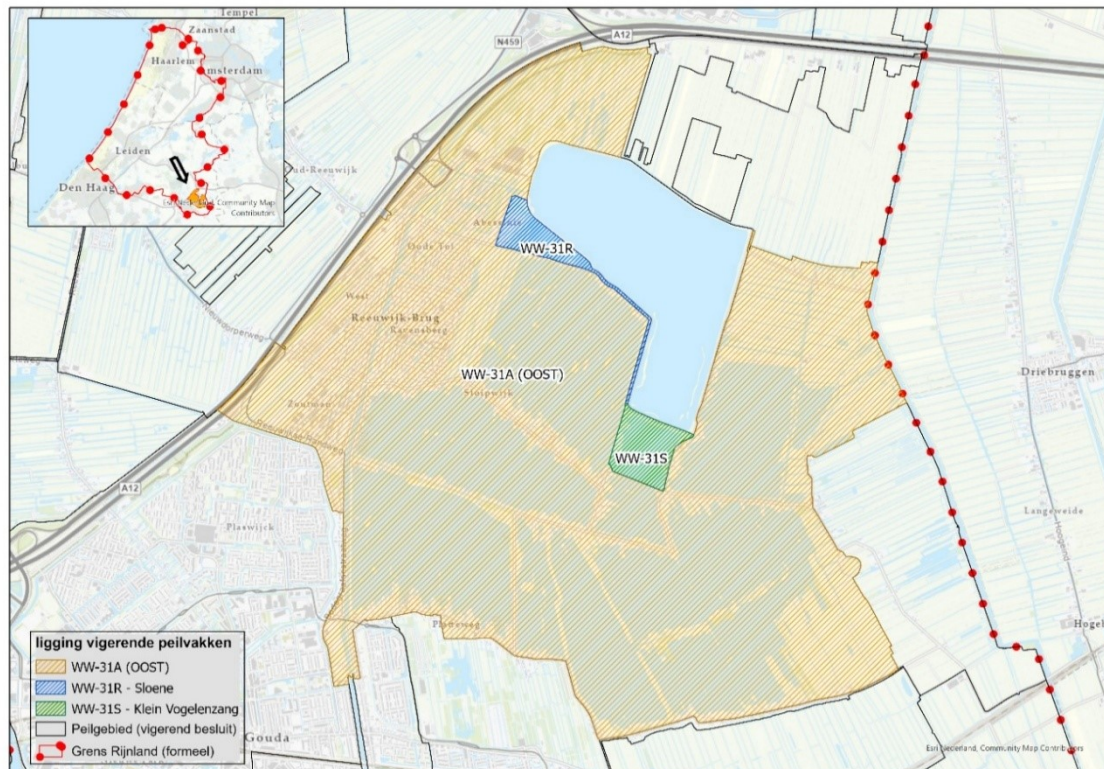
1. Vast te stellen het peil in polder Reeuwijk en Sluipwijk van de plassen Sloene (WW-31S) en Klein Vogelenzang (WW-31R) zoals aangegeven in bijlage I (VV-besluit partiële herziening peilbesluit Sloene en Klein Vogelenzang in Polder Reeuwijk en Sluipwijk)
2. Vast te stellen de peilvakgrenzen in Polder Reeuwijk en Sluipwijk, overeenkomstig de bij dit besluit horende kaart in bijlage I (VV-besluit partiële herziening peilbesluit Sloene en Klein Vogelenzang in Polder Reeuwijk en Sluipwijk).

Context

De polder Reeuwijk en Sluipwijk ligt ten noordoosten van Gouda en Reeuwijk en valt vrijwel geheel binnen de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, in de provincie Zuid-Holland. In 2017 is het peilbesluit voor het Reeuwijkse Plassengebied geactualiseerd en deze is momenteel nog actueel. De twee kleinste plassen, Sloene en Klein

Vogelenzang, zijn hierin niet meegenomen, omdat ze vanwege een waterkwaliteitspilot waren geïsoleerd en zodoende een eigen peilvak vormden. Daardoor dateert het peilbesluit voor deze twee plassen op dit moment nog uit 2004 en is daardoor aan actualisering toe.

De waterkwaliteitspilot had als doel te onderzoeken of defosfatering de waterkwaliteit en het doorzicht in ondiepe laagveenplassen kan verbeteren. Sloene en Klein Vogelenzang zijn hiervoor gekozen omdat deze plassen eenvoudig te isoleren waren. De defosfatering leverde echter geen verbetering op. Bij de start van de pilot in 2015 is de afspraak gemaakt dat de plassen weer bij de Reeuwijkse Plassen gevoegd worden na afloop van de pilot. Daarom zijn sinds 2021 de plassen in de praktijk weer in verbinding met de omliggende Reeuwijkse plassen gebracht en wordt er hetzelfde flexibele peil gevoerd als in de rest van het Reeuwijkse Plassen gebied. Hierdoor wijkt op dit moment het praktijkpeil af van het vigerende peil van deze twee plassen. Dit is ongewenst en een signaal dat het huidige peilbesluit niet meer actueel is. Met dit peilbesluit (bijlage I) wordt de praktijk situatie vastgelegd.

Figuur 1. Ligging Sloene (WW 31R) en Klein Vogelenzang (WW-31S) in Polder Reeuwijk en Sluipwijk

Op 23 september 2025 heeft D&H het ontwerp-peilbesluit vrijgegeven voor terinzagelegging. Vervolgens heeft het ontwerp-peilbesluit van 14 oktober tot en met 2 december ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Nota Peilbeheer

In de Nota Peilbeheer 2025 en de provinciale omgevingsverordening staat het uitgangspunt dat een peilbesluit actueel moet zijn. Dit peilbesluit actualiseert het peilbesluit voor Sloene en Klein Vogelenzang. De praktijk heeft bewezen dat het flexibele praktijkpeil goed aansluit bij het uitgangspunt 2.1 'Faciliteren van functies' uit de Nota Peilbeheer 2025. Door het flexibele peil ontstaat namelijk een meer natuurlijke situatie, die beter aansluit bij de natuurdoelen voor deze polder. Mogelijke invoer van dynamisch peilbeheer komt ter zijner tijd bij een herziening van het gehele peilbesluit van de Reeuwijkse Plassen aan de orde. Op dit moment is er geen aanleiding voor een herziening. Het verschil met flexibel peil bestaat uit het feit dat bij dynamisch peilbeheer het waterpeil actief wordt aangepast op basis van actuele weersomstandigheden. Dit vergt meer sturing en capaciteit van Rijnland. Vooral nog biedt de huidige beheermarge van peilbesluit een extra flexibiliteit van 10 cm spelingsruimte.

Argumenten

1.1 Het flexibele praktijkpeil in de zomer heeft de afgelopen jaren bewezen de functies te faciliteren

Het praktijkpeil in beide peilvakken komt sinds 2021 overeen met het vigerend peil van de Reeuwijkse Plassen uit het peilbesluit van 2017. Dit is een flexibel peil, variërend tussen NAP -2,21 m en NAP -2,29 m in de zomer. In de winter wordt een vast peil van NAP -2,24 m gehanteerd. Dit peil werkt in de praktijk voor Sloene en Klein Vogelenzang, de functies natuur en recreatie worden hiermee goed gefaciliteerd. Naast het faciliteren van de functies, zorgen we er met dit peilbesluit ook voor dat we zo goed mogelijk andere doelen behalen met ons peilvoorstel. Zie hiervoor de effectentabel en onderstaande argumenten.

1.2 Het peilbesluit draagt bij aan waterkwaliteitsverbetering

Door de isolatie van Sloene werd de natuurlijke uitwisseling van water verhinderd. Dit heeft tijdens de pilot af en toe tot stankoverlast geleid. Sinds beëindiging staan de peilregulerende kunstwerken permanent open en is de natuurlijke doorspoeling van Sloene hersteld. Dit heeft positieve effecten op de waterkwaliteit en vermindert de kans op stankoverlast. De doorvaarbare stuw bij Klein Vogelenzang blijft hierbij behouden om uitwisseling van gebiedsvreemd water te beperken. Ook de automatische stuw bij Sloene blijft gehandhaafd om doorspoeling van het watersysteem te kunnen sturen.

1.3 Het flexibele peil verkleint de watervraag

Het flexibele zomerpeil heeft als voordeel dat er minder gebiedsvreemd inlaatwater nodig is in de zomer. Ook wordt de bergingscapaciteit van de plassen in de zomer optimaal benut, omdat het voorafgaand aan heftige zomerbuien vaak lang droog is en het peil dan heeft kunnen uitzakken naar het minimum peil. Hierdoor wordt het gehele watersysteem robuuster. In beide plassen wordt met de vaststelling van dit peilbesluit het flexibele peil van de Reeuwijkse Plassen het vigerende peil.

1.4 Hiermee actualiseert Rijnland het peilbesluit

In de Nota Peilbeheer 2025 en de provinciale omgevingsverordening staat het uitgangspunt dat een peilbesluit actueel moet zijn. Met dit peilbesluit wordt de praktijksituatie vastgelegd en dateert het peilbesluit niet meer uit 2004.

1.5 Het peilbesluit is neutraal voor bodemdaling

De invloed van flexibele praktijkpeil op de grondwaterstanden in de smalle stroken land langs beide plassen is zeer beperkt. Dit flexibele peil wordt namelijk al sinds 2017 in de omliggende Reeuwijkse Plassen gevoerd. Het vastleggen van het praktijkpeil heeft geen effect op de bodemdaling in het gebied.

2.1 De doorvaarbaarheid verbetert

Tijdens de pilot waren beide plassen aparte peilvakken, gescheiden van de rest van het plassengebied. Na afronding van de waterkwaliteitspilot is de open verbinding van beide plassen met de rest van het plassengebied weer hersteld en wordt er een flexibel peil gevoerd. Sindsdien is de sluis bij Sloene overbodig, deze staat permanent open. Vrije doorgang is daardoor weer mogelijk voor vaarverkeer. Aangezien deze sluis destijds enkel ten behoeve van de pilot in het natuurgebied is aangelegd en de functie voor het watersysteem is vervallen, is het wenselijk om deze nog te verwijderen.

2.2 Er zijn geen aanvullende middelen nodig voor de uitvoering van dit peilbesluit

De scheidingswerken waarmee de plassen geïsoleerd waren, zijn al verwijderd of staan vanuit het projectenbudget van de waterkwaliteitspilot nog op de planning verwijderd te worden. De werken die er nog staan faciliteren op dit moment het flexibele peil in Sloene en Klein Vogelenzang.

2.3. Er is draagvlak voor dit peilvoorstel

In 2021 is met de directe belanghebbenden overlegd over de beëindiging van de isolatie van Klein Vogelenzang en Sloene na de pilot. Sindsdien zijn geen klachten ontvangen met betrekking tot het praktijkpeil. Ook zijn er geen reacties of zienswijzen ontvangen naar aanleiding van de terinzagelegging. Dit peilbesluit lijkt dan ook voldoende draagvlak te hebben. Tijdens de terinzagelegging is de effectentabel van het peilbesluit voor de Reeuwijkse Plassen uit 2017 gebruikt. In deze VV-besluitnota is echter een geactualiseerde versie opgenomen, conform de nieuwe Nota Peilbeheer 2025. Dit vormt geen bestuurlijk risico, omdat het VV-peilbesluit geen wijzigingen in de effecten op de leefomgeving veroorzaakt en dus ook geen verandering in de effectentabel teweeg brengt.

Financiën

Dit peilbesluit heeft geen financiële consequenties. De laatste opruimwerkzaamheden van de waterkwaliteitspilot, zijnde de verwijdering van de Sloene sluis en bijkomende voorzieningen voor de bediening, worden grofweg geschat op minimaal € 35.000 exclusief btw en vallen nog onder het bijhorende projectenbudget van de waterkwaliteitspilot. De doseerinstallatie van ijzerchloride voor de pilot in de plas Sloene is al verwijderd.

Risico's

Ingelanden kunnen bezwaar maken na de bekendmaking, hierdoor loopt het proces van vaststelling vertraging op. Dit risico wordt echter klein geschat aangezien er geen zienswijzen zijn binnengekomen tijdens de terinzagelegging. Mogelijke risico's als gevolg van eventuele vertraging van het proces zijn oplopende arbeidskosten met betrekking tot het verwijderen van de Sloene Sluis.

Vervolg

- Het peilbesluit treedt de dag na bekendmaking in het Waterschapsblad in werking.
- De opruimwerkzaamheden worden na vaststelling ingepland bij onderhoud.

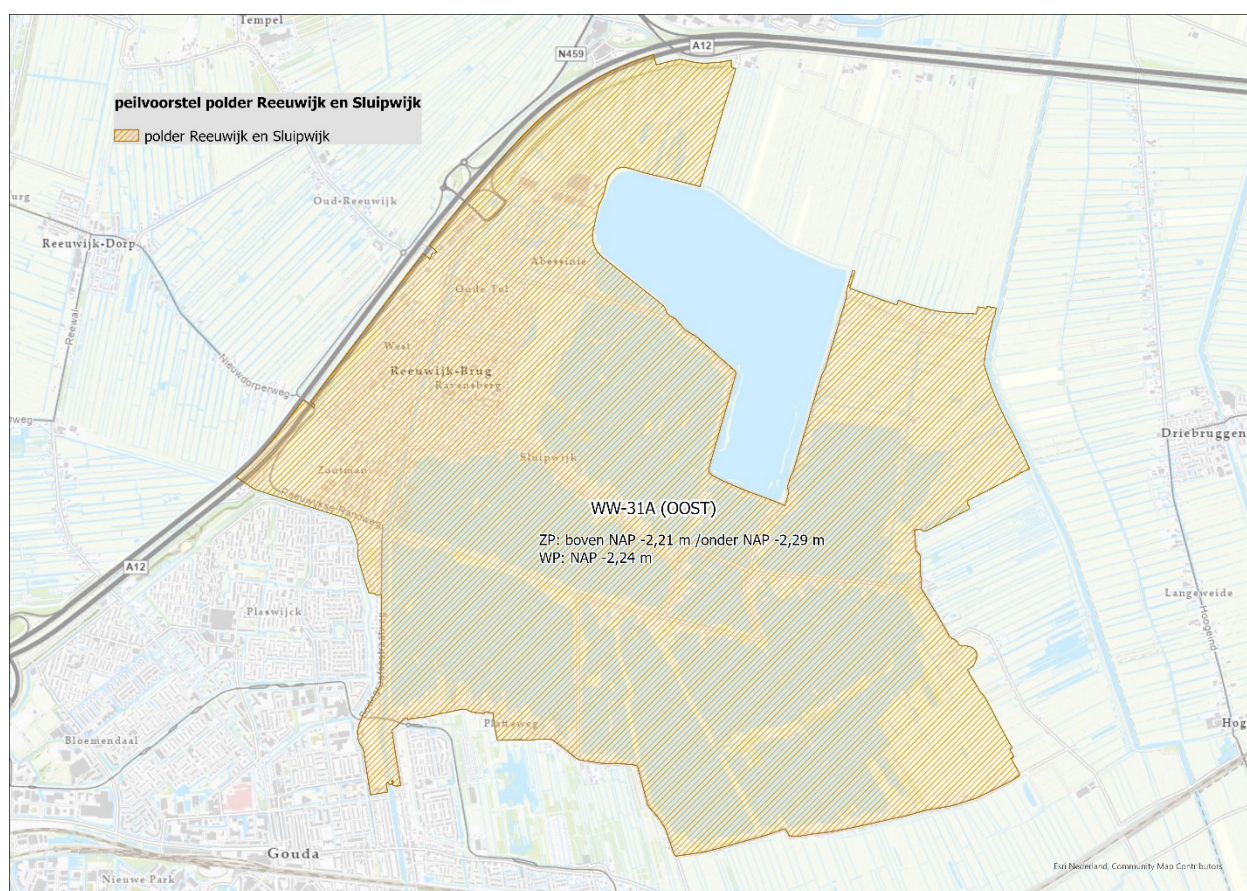
Bijlagen

1. Kaart peilvoorstel
2. Peilvoorstel en effectentabel

Aparte bijlagen

- I. VV-besluit partiële herziening peilbesluit Sloene en Klein Vogelenzang in Polder Reeuwijk en Sluipwijk
- II. Toelichting partiële herziening peilbesluit Sloene en Klein Vogelenzang in Polder Reeuwijk en Sluipwijk

1. Peilvoorstel en effectentabel

2. Peilvoorstel en effectentabel

Peilvak	vigerend peilbesluit		peilvoorstel	
	zomerpeil (m NAP)	winterpeil (m NAP)	zomerpeil (m NAP)	winterpeil (m NAP)
WW-31R	-2,24	-2,24	Peilvak wordt onderdeel van WW-31A (oost)	
WW-31S	-2,24	-2,24	Peilvak wordt onderdeel van WW-31A (oost)	
WW-31A (oost)	-2,21 tot -2,29 (natuurlijk flexibel)	-2,24	-2,21 tot -2,29	-2,24

Effect op	oordeel	toelichting
Functies faciliteren:		
Waterkwaliteit, ecologie, biodiversiteit en natuur	++	Sloene was geïsoleerd om zo na te gaan in hoeverre ijzerchloride het fosfaatgehalte in het water omlaag kon brengen, zonder invloed van de aanvoer van fosfaatrijk water van elders. Het idee was dat wanneer de binding van fosfaat voldoende zou zijn dit tot de omslag naar een heldere plas zou leiden. Gebleken is dat deze methode onvoldoende effectief is. De isolatie van de plas had in de warme zomers zelfs een negatief effect op de waterkwaliteit: er ontwikkelden zichtbare, stinkende drijfslagen. Nu de isolatie is opgeheven, is weer voldoende natuurlijke doorstroming aanwezig. De isolatie van Klein Vogelenzang door middel van een doorvaarbare stuw was niet gericht op proefnemingen met defosfatering, maar om de gebiedseigenheid van het water te optimaliseren, met positieve resultaten. Daarom wordt de doorvaarbare stuw in stand gehouden, om de uitwisseling met gebiedsvreemd water zoveel mogelijk te beperken. De stuw houdt hierbij niet meer het peilverschil in stand. Al met al faciliteert het flexibele peil de functie van natuurgebied beter dan het vaste peil, doordat het waterpeil nu voor langere tijd iets hoger en lager mag staan. Schommelingen in peil zijn bevorderlijk voor de biodiversiteit. Sinds beide plassen weer uit isolatie zijn gehaald, is bovendien de natuurlijke doorspoeling verbeterd.
Landbouw	n.v.t.	n.v.t. (natuur- en recreatiegebied).
Bebouwing/funderingen	n.v.t.	Niet aanwezig.
Recreatie	++	Tijdens de pilot waren beide plassen aparte peilvakken, gescheiden van de rest van het plassengebied. Na afronding van de waterkwaliteitspilot is de open verbinding van beide plassen met de rest van het plassengebied hersteld en wordt het flexibele peil van het plassengebied gevoerd. Sindsdien is de sluis bij Sloene overbodig, deze staat permanent open. Vrije doorgang is daardoor weer mogelijk voor vaarverkeer. De stuw bij Klein Vogelenzang blijft behouden, maar is wel doorvaarbaar.
Uitstralingseffecten grondwater	0	De uitstralingseffecten van het flexibele peil op de grondwaterstanden in de smalle stroken land langs beide plassen zijn nihil, aangezien dit regime in feite bij het vorige peilbesluit in de beheermarge was verwerkt. Ook zijn de stroken land zeer smal en grotendeels omringd door hetzelfde flexibele peil. Qua uitstralingseffecten scoort dit peilbesluit dan ook neutraal.
Watersysteem (robuustheid)	++	Met dit peilbesluit maken we het watersysteem robuuster, door een groter peilvak met minder barrières te creëren. Daarbij staat het flexibele peil meer bergingscapaciteit toe ten opzichte van het oude vigerende peil, zie ook het kopje 'Zoetwatervoorziening'.
Doelmatig waterbeheer	+	De sluis van Sloene, met bijhorende voorzieningen van bediening wordt verwijderd, aangezien deze sinds beëindiging van de pilot overbodig is. Dit bespaart onderhoudskosten. Daarnaast blijft de stuw bij Klein Vogelenzang bewust behouden, dit bleek namelijk een doelmatige oplossing om de waterkwaliteit van de plas te verbeteren.
Beperken CO2-emissie en	0	Zoals bovenstaande beargumenteerd, zijn de uitstralingseffecten van het flexibele peil op de grondwaterstanden in de smalle stroken land langs beide plassen nihil. Daarmee is er ook geen effect op CO2-emissie en bodemdaling als gevolg van dit peilbesluit.

onomkeerbare processen		
zoetwatervoorziening	+	Het flexibele zomerpeil heeft als voordeel dat er minder gebiedsvreemd inlaatwater nodig is in de zomer. Ook wordt de bergingscapaciteit van de plassen in de zomer optimaal benut, omdat het voorafgaand aan heftige zomerbuien vaak lang droog is en het peil dan heeft kunnen uitzakken naar het minimum peil.
Water en bodem sturend	+	Conform Nota Peilbeheer 2025: het landgebruik sluit aan bij de aanwezige waterpeilen en bodem.

Legenda:

++	: groot positief effect
+	: klein positief effect
0	: neutraal effect
-	: klein negatief effect
--	: groot negatief effect